
PWYLLGOR SAFONAU, 01.07.13

Yn bresennol:-

Aelodau Etholedig:- Y Cyngorwyr Charles Wyn Jones ac Eryl Jones-Williams.

Aelodau Annibynnol:- Mr Gwilym Ellis Evans (Cadeirydd), Miss Margaret E.Jones a Mr Sam W.Soyza.

Aelod Pwyllgor Cymunedol:- Mr David Clay.

Hefyd yn Bresennol: Dilys Phillips (Swyddog Monitro), Sion Huws (Rheolwr Cydymffurfiaeth ac Iaith) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Ymddiheuriadau:- Y Cyngorydd Michael Sol Owen; Ms Linda Byrne a Dr Einir Young (Aelodau Annibynnol).

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 28 Ionawr, 2013 fel rhai cywir.

Er gwybodaeth i'r aelodau, nododd y Swyddog Monitro:-

- Bod y Cyngor llawn ym mis Mai wedi mabwysiadu'r Protocol Rhoddion a Lletygarwch i Aelodau a'i gynnwys yn rhan o'r Cyfansoddiad.
- Na dderbyniwyd unrhyw ymateb gan Carl Sargeant AC, y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau ar y pryd, i'r llythyr yn datgan anfodlonrwydd y pwyllgor hwn bod ei lythyr ynglŷn â Fframwaith Moesegol Llywodraeth Cymru wedi'i dderbyn yn uniaith Saesneg. Anfonwyd llythyr yn mynegi'r un pryder at yr Ombwdsmon beth amser yn ôl a derbyniwyd ateb ganddo ym mis Chwefror yn cydnabod y ffaith y dylai fod wedi gohebu'n ddwyieithog ac yn ymddiheuro am y sefyllfa.

3. CAIS AM ODDEFEB GAN Y CYNGHORYDD MIKE STEVENS

Cyflwynwyd – cais am oddefeb gan y Cyngorydd Mike Stevens i gymryd rhan mewn trafodaeth, yn y Cyngor Tref, ynglŷn â Siambr Twristiaeth a Masnach Tywyn.

Eglurodd y Rheolwr Cydymffurfiaeth ac Iaith:-

- Bod y Cyngor Tref yn rhoi grant yn flynyddol i'r Siambr, ond eleni 'roedd am drafod y mater ymhellach cyn gwneud penderfyniad oherwydd datblygiadau o fewn y Siambr yn ystod y flwyddyn aeth heibio.
- Bod y Cyngorydd wedi datgan buddiant sy'n rhagfarnu oherwydd mai ef yw Cadeirydd y Siambr. 'Roedd yn awyddus i fynychu'r cyfarfod er mwyn darparu

gwybodaeth ac ateb cwestiynau'r Cyngor Tref ac 'roedd wedi gofyn am yr hawl i siarad a phleidleisio.

Cyflwynwyd gwybodaeth gefndir bellach a ddaeth i law gan yr aelod.

Eglurodd y Rheolwr Cydymffurfiaeth ac Iaith ymhellach

- Bod gan y Pwyllgor Safonau'r hawl i ganiatáu goddefeb os yw'r sefyllfa'n dod o fewn un (neu fwy) o'r sefyllfaoedd a restrir yn y rheoliadau perthnasol.
- Bod y Cynghorydd wedi nodi ei fod yn gofyn am y goddefeb o dan baragraff (f), sy'n darparu -
“os yw'r busnes sydd i'w ystyried yn berthnasol i arian neu eiddo corff gwirfoddol y mae'r aelod yn aelod o'i bwyllgor neu ei fwrdd rheoli heblaw fel cynrychiolydd yr awdurdod perthnasol ac nad oes gan yr aelod unrhyw fuddiant arall yn y busnes hwnnw ar yr amod na fydd unrhyw ollyngiad yn ymestyn i gymryd rhan mewn unrhyw bleidlais mewn perthynas â'r busnes hwnnw.”
- Ei fod hefyd wedi nodi paragraff (d) – *“os yw'r buddiant yn gyffredin i'r aelod ac i gyfran arwyddocaol o'r cyhoedd.”*
- Bod paragraff (dd) – *“os oes cyfiawnhad i'r aelod gymryd rhan yn y busnes y mae'r buddiant yn berthnasol iddo oherwydd rôl neu arbenigedd penodol yr aelod”* hefyd yn hynod berthnasol yn yr achos hwn.
- Bod canllawiau'r Ombwdsmon ar y Cod Ymddygiad (Medi 2012) yn nodi'r canlynol mewn cysylltiad â goddefebau (tud.26) –
“Bydd angen i'r pwyllgor safonau gydbwysu budd y cyhoedd mewn atal aelodau sydd â buddiant sy'n rhagfarnu rhag cymryd rhan mewn penderfyniadau, yn erbyn budd y cyhoedd mewn gwneud penderfyniadau gan grŵp o aelodau'r awdurdod sy'n weddol gynrychioliadol.”

Yn ystod y drafodaeth ddilynol ar y cais, mynegwyd y farn y dylai'r Cynghorydd gael aros yn y cyfarfod i esbonio'r sefyllfa ac i ateb cwestiynau'r Cyngor Tref, ond na ddylai gael pleidlais gan fod ganddo fudd amlwg yn y mater.

PENDERFYNWYD

- (a) **Caniatáu'r cais am oddefeb i'r Cynghorydd siarad, ond nid i bleidleisio, yng nghyfarfod y Cyngor Tref a'r Pwyllgor Cyllid fydd yn ei ragflaenu.**
- (b) **Nodi mai sail y caniatâd yw paragraff (dd) yn y rheoliadau, sef arbenigedd yr aelod.**
- (c) **Y dylai adroddiadau ar geisiadau am oddefiadau gynnwys mwy o wybodaeth o hyn allan.**

4. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y PWYLLGOR SAFONAU 2012/13

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn amgáu drafft o adroddiad blynyddol y pwyllgor ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill 2012 hyd at 31 Mawrth 2013.

PENDERFYNWYD

- (a) **Cymeradwyo cynnwys yr adroddiad, ond gan ddiwygio'r atodiad i gyfeirio at wir raglen waith y pwyllgor am y flwyddyn yn hytrach na'r rhaglen waith arfaethedig.**
- (b) **Dosbarthu'r adroddiad yn electronig i bob aelod o'r Cyngor sydd ag I-pad, gyda chopïau papur ar gyfer gweddill yr aelodau a chlercod y cynghorau tref a chymuned.**
- (c) **Gosod yr adroddiad ar wefan y Cyngor, gyda chopïau papur yn y llyfrgelloedd.**

(ch) Cynnwys erthygl fer yn Newyddion Gwynedd yn tynnu sylw at y ffaith bod yr adroddiad blynyddol wedi'i gyhoeddi.

5. ADBORTH O'R GYNHADLEDD SAFONAU

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn cyflwyno adborth o'r Gynhadledd Safonau a gynhaliwyd yn Llandudno ar 19 Ebrill, 2013 ac yn gwahodd y pwyllgor i gynnig unrhyw sylwadau ar amseriad a threfniadau cynadleddau i'r dyfodol.

Dosbarthwyd copi o ddeunyddiau'r gynhadledd i'r aelodau hynny na fu yn y gynhadledd.

Diolchwyd i'r Swyddog Monitro am ei rhan yn cydlynu a chyd-gordio trefniadau'r gynhadledd.

Cyflwynwyd y sylwadau a ganlyn:-

- Bod y seminarau yn y prynhawn ychydig yn fryslog, ond bod popeth arall yn wych.
- Ei bod yn drueni bod cyn lleied o'r mynychwyr yn dymuno trafod trwy gyfrwng y Gymraeg.
- Ei bod yn bwysig bod y sylwadau a nodwyd ar y ffurflenni adborth yn cael eu cymryd i ystyriaeth pan drefnir cynadleddau yn y dyfodol. Mewn ymateb, nododd y Swyddog Monitro fod holl swyddogion monitro Cymru yn derbyn copi o'r sylwadau fel eu bod ar gael i bwy bynnag fydd yn trefnu cynadleddau yn y dyfodol. Nododd hefyd fod yna fwriad i baratoi canllaw byr ar gyfer trefnwyr.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

6. RHAGLEN WAITH

Cyflwynwyd – adroddiad y Swyddog Monitro yn cyflwyno rhaglen waith ddrafft am 2013/14 ac yn gofyn am gymeradwyaeth y pwyllgor iddi.

Trafodwyd yr egwyddor o fynd i arsylwi ar gyfarfodydd cynghorau tref a chymuned ynghyd â natur yr ymweliadau hynny. Eglurwyd bod gwahaniaeth rhwng mynychu er mwyn i aelod(au) unigol ddysgu o'r profiad a mynychu yn ffurfiol er mwyn dylanwadu ar ymddygiad.

PENDERFYNWYD

(a) Cytuno ar y rhaglen waith a ganlyn:-

30 Medi 2013

- **Adroddiad Blynyddol Panel Dyfarnu Cymru**
- **Honiadau yn erbyn aelodau**
- **Cyfarfod Arweinyddion y Grwpiau Gwleidyddol**
- **Protocol Cyfryngau Cymdeithasol**
- **Hyfforddiant**

27 Ionawr, 2014

- **Cofrestr Rhoddion a Lletygarwch (gan gynnwys rhai cynghorau cymuned)**
- **Cofrestr buddiannau aelodau etholedig (gan gynnwys rhai cynghorau cymuned)**
- **Trefn datrys anghydfod a Safon Gwynedd**
- **Honiadau yn erbyn aelodau**
- **Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru**

7 Ebrill, 2014

- **Cyfarfod Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd**
 - **Trefn ceisiadau am oddefebau**
 - **Hunan asesiad o waith y pwyllgor**
 - **Honiadau yn erbyn aelodau**
 - **Rhaglen waith y pwyllgor**
- (b) Na ddylid ymweld â chyfarfodydd cynghorau tref a chymuned yn ffurfiol ar y funud, ond rhydd i unrhyw aelodau fynd yno fel unigolion er mwyn addysgu eu hunain.**

7. HONIADAU YN ERBYN AELODAU

Cyflwynwyd er gwybodaeth – adroddiad y Swyddog Monitro yn hysbysu aelodau'r Pwyllgor o'r datblygiadau, ers ei hadroddiad diwethaf, o safbwynt honiadau yn erbyn aelodau.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

8. FFORWM PWYLLGORAU SAFONAU GOGLEDD CYMRU

Cyflwynwyd er gwybodaeth – cofnodion cyfarfod o'r Fforwm a gynhaliwyd ar 20 Mai, 2013.

Llongyfarchwyd Cadeirydd y pwyllgor hwn ar gael ei benodi'n Is-gadeirydd y Fforwm.

Sylwyd bod cofnodion y Fforwm yn mynd yn deneuach a chytunwyd â'r sylw ynddynt bod angen trafod amllder y cyfarfodydd.

PENDERFYNWYD nodi cynnwys y cofnodion.

9. ADRODDIAD BLYNYDDOL YR OMBWDSMON 2012/13

Cyflwynwyd er gwybodaeth - adroddiad y Swyddog Monitro yn amgáu'r rhannau hynny o adroddiad blynyddol yr Ombwdsmon 2012/13 sy'n berthnasol i gwynion cod ymddygiad.

PENDERFYNWYD nodi'r adroddiad.

Dechreuodd y cyfarfod am 11.00am a daeth i ben am 12.25pm.